

Quicksan groene wetgeving

Technische universiteit Eindhoven

- concept -

Door:
Tim Faasen

ECOLOGICA

In opdracht van:
Technische Universiteit Eindhoven
Dienst Huisvesting

Februari 2009

Colofon

Door:
Ecologica
Rondven 22
6026 PX Maarheeze
tel: 0495 - 46 20 70
fax: 0495 - 46 20 79
info@ecologica.eu
www.ecologica.eu

In opdracht van:
Technische Universiteit Eindhoven
Dienst Huisvesting
Den Dolech 2 (gebouw Potentiaal)
5612AZ Eindhoven

Projectnummer. P2009/14

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, microfilm, fotokopie of op welke andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en auteurs.
Ecologica is niet aansprakelijk voor directe of gevolgschade die voortvloeit uit toepassing van de conclusies, aanbevelingen en resultaten uit dit rapport en overige werkzaamheden van Ecologica. Opdrachtgever vrijwaart Ecologica in deze tevens voor aanspraken van derden.

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	3
VOORWOORD	4
1. INLEIDING.....	5
1.1. Onderzoeksaanpak.....	5
2. BELEIDSKADER	7
2.1. Gebiedsbescherming.....	7
2.2. Flora- en faunawet en ruimtelijke planvorming	10
3. GEBIEDSBESCHRIJVING.....	13
4. GEPLANDE MAATREGELEN	17
5. BESCHERMDE FLORA EN FAUNA.....	18
6. GEBIEDSBESCHERMING.....	23
7. CONCLUSIES.....	25
8. AANBEVELINGEN.....	27
BRONNEN.....	28

VOORWOORD

De dienst huisvesting van de Technische Universiteit Eindhoven laat een quickscan uitvoeren in verband met de voorgenomen werkzaamheden op haar terrein. Afhankelijk van het voorkomen van beschermde flora en fauna is voor het uitvoeren van deze werkzaamheden ontheffing nodig in het kader van de Flora- en faunawet. Verder is er getoetst aan de groene gebiedswetgeving.

Opdrachtgever voor het project is de Technische Universiteit met de heer M.P.J. Kerkhofs, de heer M.A.M. Mooren en de heer H.G.A. Rikhof als contactpersonen. Vanuit Ecologica zijn de werkzaamheden uitgevoerd door Tim Faasen.

1. INLEIDING

Er is een quickscan uitgevoerd om de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten dieren en planten in het kader van de Flora- en faunawet vast te stellen. Daarnaast is gekeken naar de manier waarop het gebied zelf bescherming geniet.

Dit onderzoek is uitgevoerd in verband met de mogelijke herinrichting van het universiteits-terrein. In 2007 is reeds een quickscan uitgevoerd naar de effecten van herinrichting van de Dommel ter hoogte van het traject over het universiteitsterrein, in opdracht van Waterschap de Dommel (De Wilde *et al.*, 2007). De herinrichting van de Dommel is daarom niet meegenomen in deze beoordeling.

Naast de aanwezigheid van beschermde soorten wordt bepaald of voor deze soorten een ontheffingsaanvraag noodzakelijk is. De resultaten van dit onderzoek geven aan of geplande maatregelen nadelig kunnen zijn voor beschermde planten en dieren of gebieden. Dit rapport doet verslag van fase 1 van het onderzoek.

1.1. Onderzoeksaanpak

Omdat vooraf niet kan worden voorzien of ontheffingsaanvragen nodig zijn, valt de aanpak uiteen in twee fasen. Indien geen ontheffingsaanvraag noodzakelijk is, hoeft fase 2 niet te worden uitgevoerd. Dit rapport doet verslag van fase 1 waarin wordt onderzocht voor welke ingrepen een ontheffingsaanvraag of ander onderzoek nodig is.

Fase 1:

1. Gebiedsbezoek

Gedurende een veldbezoek op 30 januari 2009 is een overzicht opgesteld van aanwezige biotooptypen en beplantingen. Waarnemingen van beschermde soorten zijn genoteerd. Een gebiedsbeschrijving wordt weergegeven in hoofdstuk 3.

2. Beleidskader

Alle relevante groene wet- en regelgeving met betrekking tot het onderzoeksgebied is toegelicht en de consequenties ervan zijn beschreven. Dit betreft allereerst het Rijksbeleid, zowel gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet, Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn) als soortgericht (Flora- en faunawet). Verder komt ook het Provinciaal beleid aan de orde.

3. Gebiedsbeschrijving en planbeschrijving

Er is een beschrijving gemaakt van het onderzoeksgebied, de ligging en de omgeving. Ook is kort omschreven welke maatregelen in het plangebied zullen plaatsvinden en, voor zover bekend, in welk seizoen ze zullen worden uitgevoerd.

4. Toetsing aan het soortenbeleid

Omdat één gebiedsbezoek onvoldoende is om een volledig beeld te krijgen van de aanwezige beschermde flora en fauna is tevens een bronnenonderzoek uitgevoerd naar beschikbare veldgegevens. Alle verzamelde gegevens zijn meegenomen in de analyse. Aan de hand van de aanwezige biotopen en biotoopkwaliteit is ingeschat welke beschermde soorten in het onderzoeksgebied aanwezig zijn, naast de waargenomen soorten. Dit is gedaan op basis van 'expert judgement'. Het gaat hier om soorten die daadwerkelijk voorkomen op de locaties waar de maatregelen worden genomen. Aangegeven is of locaties gebruikt worden als permanent leefgebied, foerageergebied, overwinteringsgebied etc. Per aanwezige of te ver-

wachten soort is tevens aangegeven onder welk beschermingsniveau deze valt. Tenslotte wordt beknopt aangegeven wat de te verwachten effecten van de maatregelen op de aanwezige beschermde soorten zijn. Ook is bekeken of indirecte effecten te verwachten zijn. Op basis hiervan wordt ingeschat of nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag nodig is.

5. Toetsing aan het ruimtelijke beleid

Er is vervolgens gekeken of het onderzoeksgebied valt binnen een gebied met een beschermde status en of de geplande maatregelen er invloed op hebben. Dit kan de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) zijn, Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn (samen Natura 2000).

6. Conclusies en aanbevelingen

Er wordt beschreven wat de consequenties van de groene wetgeving zijn voor de voorgenoemen maatregelen.

Fase 2:

Indien het onderzoeksgebied deel uitmaakt van de EHS, een Habitatrichtlijngebied of een Vogelrichtlijngebied, of indien blijkt dat streng beschermde soorten worden waargenomen of te verwachten zijn die effecten zullen ondervinden van de geplande maatregelen, zijn de volgende stappen noodzakelijk:

7. Maatschappelijk belang en alternatieven

Maatregelen en de periode waarin deze plaats vinden worden in deze fase concreet uitgewerkt en gemotiveerd. Indien in het onderzoeksgebied soorten voorkomen die vermeld worden in bijlage 4 van de Habitatrichtlijn, ofwel als het onderzoeksgebied ligt binnen de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur, Habitatrichtlijngebieden of Vogelrichtlijngebieden (Natura 2000) moet worden gemotiveerd wat het maatschappelijk belang (nut en noodzaak) is van de ingrepen. Ook dient in dit geval de locatiekeuze nader worden gemotiveerd (ontbreken van alternatieven).

8. Effecten op beschermde soorten en gebieden

Indien een ontheffingsaanvraag voor beschermde soorten nodig is of indien het onderzoeksgebied in de nabijheid ligt van een Habitat- of Vogelrichtlijngebied en er effecten te verwachten zijn op deze gebieden, is het noodzakelijk om de effecten nader te onderbouwen en toe te lichten. Hierbij moet rekening gehouden worden met drie aspecten, namelijk de populatieomvang, het verspreidingsgebied en de natuurlijkheid van de situatie. Ook de effecten op beschermde habitats worden ingeschat.

9. Mitigatie en compensatie

Indien er significante effecten op beschermde gebieden of aanwezige beschermde soorten zijn te verwachten, moet worden aangegeven hoe deze effecten kunnen worden verzacht (= mitigeren). In tweede instantie moet er gekeken worden naar compensatie indien mitigerende maatregelen onvoldoende zijn.

Indien van toepassing zullen de resultaten van de analyses van fase 2 in een vervolgrapport worden verwerkt, dat dient als toelichting op de ontheffingsaanvraag.

2. BELEIDSKADER

2.1. Gebiedsbescherming

In Nederland kunnen gebieden via diverse wet- en regelgevingen op allerlei niveaus beschermd zijn. Op Europees niveau zijn dit meestal de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn, oftewel het netwerk Natura 2000. Op landelijk niveau werken deze richtlijnen door in de Natuurbeschermingswet en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In de onderstaande subparagrafen worden de hierboven vermelde regelingen nader toegelicht.

2.1.1. Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn dateert uit 1979 en verplicht de EG-lidstaten om alle van nature in het wild voorkomende vogelsoorten op het Europese grondgebied inclusief hun leefgebieden te beschermen. De rijksoverheid dient alle noodzakelijke maatregelen te nemen om deze vogelsoorten op een niveau te houden of te brengen dat recht doet aan de ecologische, wetenschappelijke en culturele eisen. Daarbij dient wel rekening te worden gehouden met economische en recreatieve belangen (Lenders et al, 1997)

Voor een aantal vogelsoorten worden speciale maatregelen voorgesteld, zoals het instellen van speciale beschermingszones, zodat deze soorten in de gebieden waar ze nu voorkomen, kunnen voortbestaan en zich kunnen voortplanten.

Ook voor relatief veel voorkomende trekvogels dienen beschermde maatregelen genomen te worden. Het gaat dan om broed-, rui-, overwinterings- en rustgebieden, met bijzondere aandacht voor waterrijke gebieden. De EG-lidstaten moeten ook passende maatregelen nemen wanneer vogelgebieden bedreigd worden door vervuiling, verslechtering en verstoring.

De soortbescherming zoals die is verwoord in de Vogelrichtlijn is verankerd in de Nederlandse wetgeving via de Flora- en faunawet (zie subparagraaf 2.2). Het deel over de gebiedsbescherming is verankerd in de Natuurbeschermingswet 1998 (zie paragraaf 2.1.3).

2.1.2. Habitatrichtlijn

De raad van de Europese Unie heeft in 1992 de Habitatrichtlijn vastgesteld. Deze richtlijn richt zich op de bescherming van soorten en natuurlijke habitats op het grondgebied van de Europese Unie. Uitzondering hierop zijn de vogels, die reeds beschermd werden via de Vogelrichtlijn.

In de Habitatrichtlijn zijn bepalingen opgenomen die betrekking hebben op de bescherming van dier- en plantensoorten. Samengevat komt het erop neer dat het verboden is om beschermde soorten te vangen, doden, plukken, onwortelen; opzettelijk verstoren en het beschadigen of vernielen van voortplantings- en rustplaatsen. De verboden gelden echter slechts voor een relatief klein aantal soorten, namelijk de soorten genoemd in Bijlage II en IV van de Habitatrichtlijn. Voor een aantal andere soorten (genoemd in Bijlage V en VI van de Habitatrichtlijn) geldt een lichter beschermingsregime. Hierbij gaat het uitsluitend om beperkingen aan de onttrekking van exemplaren aan de natuur bijvoorbeeld door middel van jacht.

Voor alle soorten genoemd in Bijlage II en IV en de habitats van Bijlage I geldt een algemene verplichting om verstoring en biotoopverslechtering te voorkomen. Daarbij genieten alle soorten van bijlage IV een strikte bescherming. Voor soorten van bijlage II geldt de ver-

plichting alleen voor zover het soorten betreft waarvoor het gebied in kwestie is aangewezen als Speciale Beschermings Zone (SBZ) (Osieck, 1998).

Ook hier is de soortbescherming zoals die is verwoord in de Habitatrichtlijn verankerd in de Nederlandse wetgeving via de Flora- en faunawet (zie paragraaf 2.2) en het deel over de gebiedsbescherming in de Natuurbeschermingswet 1998 (zie paragraaf 2.1.3).

2.1.3. Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet regelt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden, beschermde natuurmonumenten en gebieden die de Minister van LNV aanwijst ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen, zoals wetlands. De Natura 2000-gebieden vormen de Ecologische Hoofdstructuur van Europa en omvatten de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (zie respectievelijk subparagraaf 2.1.1 en 2.1.2). De Natuurbeschermingswet stelt dat projecten en werkzaamheden die de kwaliteit van in stand te houden habitats kunnen verslechteren of die aangewezen soorten kunnen verstoren, niet zonder vergunning mogen worden uitgevoerd.

Wanneer een negatief, maar niet significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen wordt verwacht, dan wordt vergunningsaanvraag beoordeeld middels een zogenaamde verslechterings- of verstoringstoets. Bestaat er een kans op een significant negatief effect dan wordt er getoetst aan de zwaardere ADC-criteria. Daarbij wordt gekeken naar Alternatieven, Dwingende redenen en Compensatiemogelijkheden. De toetsing en vergunningverlening wordt in principe uitgevoerd door de Gedeputeerde Staten van de provincie waarin het mogelijk benadeelde gebied ligt.

2.1.4. Ecologische hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP). De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur (plant en dier) in feite voorrang heeft. Het netwerk moet voorkomen dat planten en dieren door isolatie van gebieden uitsterven en dat de Nederlandse biodiversiteit afneemt.

Het is de bedoeling dat de EHS in 2018 helemaal gerealiseerd is. In de Nota ruimte is de globale begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur (bruto EHS) weergegeven. Deze is door de provincies verder uitgewerkt tot de netto-EHS, met gebiedsbegrenzings op perceleniveau.

In de Provincie Noord-Brabant is de netto-EHS op 2 juli 2002 vastgesteld middels 11 natuurgebiedsplannen en het beheersgebiedsplan. In 2005 is deze begrenzing één op één overgenomen in de reconstructieplannen. Voor Eindhoven betreft dit het reconstructieplan Boven-Dommel. De reconstructieplannen vormen de uitwerking van de visie van de Provincie op de reconstructiegebieden. Het zijn geen blauwdrukken, maar zij geven richting aan vanuit de ecologie wenselijk geachte ontwikkelingen en vormen de basis voor eventuele natuurgerelateerde subsidies. De directe juridische doorwerking is nihil (bron: Ecologische bouwstenennota, 2006). Hiervoor wordt door de Provincie verwezen naar de ruimtelijke bescherming via de GHS (zie volgende paragraaf).

2.1.5. GHS

De groene hoofdstructuur (GHS) is het Provinciale netwerk van alle natuur- en bosgebieden, landbouwgebieden en andere gebieden met bijzondere natuurwaarden of potenties voor de ontwikkeling van natuurwaarden zoals in eerste instantie vastgelegd in het Streekplan¹. De provincie Noord-Brabant wil hiermee de (potentiële) natuurwaarden en de hiermee samenhangende landschappelijke waarden planologisch beschermen.

Binnen de GHS wordt onderscheid gemaakt in 2 hoofdzones en 6 subzones (zie onderstaande tabel). Alle bestaande bos- en natuurgebieden (incl. verbindingszones) en reservaat- en natuurontwikkelingsgebieden uit de EHS maken ook onderdeel uit van de GHS-natuur. De beheersgebieden uit de EHS vallen onder de GHS-landbouw. De GHS-landbouw bevat echter ook nog andere landbouwgebieden met belangrijke natuurwaarden of potenties hiertoe.

GHS-natuur	Natuurparel
	Overig bos- en natuurgebied
	Ecologische verbindingszone
GHS-landbouw	Leefgebied kwetsbare soorten
	Leefgebied struweelvogels
	Natuurontwikkelingsgebied

De Groene Hoofdstructuur is ontwikkeld op initiatief van de Provincie Noord-Brabant zelf, los van de EHS. Inmiddels is echter het standpunt van de Provincie dat de GHS-natuur en de beheersgebieden uit de GHS-landbouw (onderdeel van leefgebied kwetsbare soorten, zie volgende bladzijde) gezien moeten worden als de Provinciale uitwerking van de EHS gericht op ruimtelijke bescherming. De Provincie heeft de GHS echter slechts op globale schaal begrensd (schaal 1:100.000). De begrenzing op perceelsniveau dient plaats te vinden in de gemeentelijke bestemmingsplannen. Dit is uiteindelijk de enige juridisch bindende ruimtelijke bescherming van de GHS-natuur en daarmee van de EHS (bron: Ecologische bouwstenennota, 2006). In de Nota Ruimte is opgenomen dat deze begrenzing in 2008 voltooid moet zijn.

Zolang als de aangepaste bestemmingsplannen nog niet definitief zijn, gelden de bepalingen uit de provinciale interimstructuurvisie ‘Brabant in Ontwikkeling’, zoals vastgesteld op 27 juni 2008, en de hieraan gekoppelde Paraplunota ruimtelijke ordening. Hierin wordt gesteld dat ingrepen in de GHS-natuur die leiden tot aantasting van de aanwezige waarden zijn alleen mogelijk bij zwaarwegende maatschappelijke belangen en het ontbreken van alternatieve locaties. Bovendien is compensatie van de aantasting nodig in het geval van een dergelijke onontkoombaarheid.

Naar verwachting zal voorgaande op termijn worden vertaald in de nog op te stellen Verordening Ruimte (bron: schriftelijke mededeling Provincie Noord-Brabant).

Ook na voltooiing van de bestemmingsplannen zullen beperkingen gelden volgens het “nee, tenzij”-principe. In de natuurparels en in de overige bos- en natuurgebieden moet worden gezorgd voor maximale rust en ruimte voor de ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden. Ecologische verbindingszones moeten zodanig kunnen worden ingericht dat planten- of diersoorten zich van het ene naar het andere natuurgebied kunnen verplaatsen. In de leefgebieden van kwetsbare soorten moeten landbouw, recreatie en andere activiteiten worden uitgeoefend met respect voor de bestaansvoorwaarden van de kwetsbare soorten in kwestie.

¹ Het streekplan is sinds de inwerkingtreding van de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening (juli 2008) niet meer van kracht.

Kwetsbare soorten worden door de Provincie onderverdeeld in diverse categorieën. Welke soorten per categorie precies zijn aangewezen staat verwoord in de Ecologische bouwstenennota (2006), paragraaf 3.3.1. Bij de te beschermen bestaansvoorwaarden voor deze soorten moet men denken aan rust, beslotenheid, voldoende hoge waterpeilen en stabiliteit in inrichting en beheer.

In leefgebieden van struweelvogels dient met respect omgegaan te worden met de bestaansvoorwaarden van struweelvogels. Het gaat hier om de soorten roodborsttapuit, geelgors, blauwborst, boomleeuwerik, nachtegaal, grasmus, patrijs, paapje en rietzanger. Hun bestaansvoorwaarden zijn volgens het streekplan een besloten of halfopen landschapsstructuur, kleinschalige percelering, houtwallen, ruige perceelsranden en slootkanten, overhoekjes, solitaire bomen, dijken en onverharde wegen en paden.

In de natuurontwikkelingsgebieden tenslotte moeten ruimtelijke ingrepen achterwege blijven die natuurontwikkeling in de nabije toekomst kunnen frustreren.

Overige zones die nog een zekere mate van bescherming genieten zijn de categorieën waterpotentiegebied en RNLE-landschapsdeel, die onderdeel zijn van het AHS-landschap. In waterpotentiegebieden mogen geen waterhuishoudkundige ingrepen plaatsvinden, tenzij deze zijn gericht op het verbeteren van de condities voor natuur of op verbetering van de landbouwkundige condities na afweging in het kader van de reconstructieplannen. In het RNLE-landschapsdeel zijn verstedelijking, verstening en verglazing niet toegestaan (bron: ecologische bouwstenennota, 2006).

De derde categorie van het AHS-landschap, leefgebied dassen, is momenteel planologisch alleen beschermd via de soortgerichte Flora- en faunawet.

2.2. Flora- en faunawet en ruimtelijke planvorming

De bescherming van specifieke soorten is in Nederland geregeld via de Flora- en faunawet (1 april 2002). Dit is een raamwet gebaseerd op reeds bestaande Nederlandse soortbeschermingswetten en zorgt voor de implementatie van de Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn. Doel van de Flora- en faunawet is dan ook om het voortbestaan van honderden van de 40.000 in Nederland voorkomende planten- en diersoorten te garanderen. Onder de beschermde soorten vallen voor het grootste deel alle van nature in Nederland voorkomende zoogdieren, vogels, reptielen, amfibieën en een groot aantal vissen. Daarnaast nog redelijk wat planten en enkele veelal zeldzame ongewervelden en schaal- en schelpdieren die niet onder de Visserijwet vallen.

Consequentie van deze wet is dat een ontheffing moet worden aangevraagd als door activiteiten een beschermde soort of leefgebied van een beschermde soort kan worden aangetast. Ruimtelijke ingrepen hebben verschillende consequenties. Zo kan er o.a. verstoring, versnippering of vernietiging van leefgebieden optreden. Een activiteit in het projectgebied kan daarnaast ook directe en indirecte negatieve effecten hebben op beschermde soorten in de omgeving.

Vertraging in het planproces hoeft niet plaats te vinden indien tijdig wordt gestart met onderzoek in het kader van de ontheffingsaanvraag. Ook kan de procedure worden vereenvoudigd door de planning van de werkzaamheden af te stemmen op de periode waarin de soorten het minst kwetsbaar zijn. Zo kunnen de negatieve effecten van de maatregelen tot een minimum worden beperkt.

Verbodsbepalingen:

Iedere initiatiefnemer voor een ruimtelijke ingreep heeft de plicht zich te houden aan de verbodsbepaling uit de Flora- en faunawet. Globaal komt het er op neer dat alle handelingen die een negatieve invloed hebben op beschermde soorten in principe verboden zijn (zie kader 1).

Daarnaast heeft iedere initiatiefnemer ook een zorgplicht. Dit houdt in dat iedereen betrokken bij het project zó dient te handelen, of juist

deze handelingen na te laten, dat de in het wild voorkomende plant- en diersoorten daarvan géén of zo min mogelijk hinder ondervinden.

In bijna ieder projectgebied is wel een beschermde soort aanwezig of te verwachten, omdat er ook zeer algemene soorten beschermd zijn. Dit betekent dat de hierboven genoemde verbodsbepalingen daarom vrijwel altijd van toepassing kunnen zijn op elk project. Concreet houdt dit in dat er dus vrijwel altijd een onderzoek moet worden uitgevoerd waarin wordt vastgesteld of negatieve effecten te verwachten zijn op beschermde soorten.

Kader 1

Samenvatting van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet:

- Het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen;
- Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen;
- Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten;
- Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren;
- Het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

AMvB artikel 75

Op 23 februari 2005 is de “AMvB artikel 75” van de Flora- en faunawet in werking getreden. De beschermde soorten van de Flora- en faunawet worden in de AMvB in drie verschillende beschermingsniveaus verdeeld: streng beschermde soorten, algemene soorten en overige soorten (zie kader 2) (LNV, 2005).

Kader 2

streng beschermd	bijzondere beschermde soorten die staan in bijlage 3 van de AMvB (incl. Rode lijst categorie bedreigd, ernstig bedreigd of verdwenen) en/of in de Habitatrichtlijn op bijlage 4.
overig beschermd	soorten die niet onder niveau 1 en 3 vallen.
algemeen	zeer algemene soorten (genoemd in de bijlage van de AMvB).

De AMvB regelt een vrijstelling voor algemeen voorkomende beschermde soorten voor drie categorieën van activiteiten:

- bestendig beheer en onderhoud
- bestendig gebruik
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting

Als de maatregelen onder één van deze categorieën vallen, is een ontheffingsaanvraag voor algemene beschermde soorten niet nodig. Als er volgens een goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt, is ook geen ontheffing nodig voor de normaal beschermde (overige) soorten. Voor vogels moeten de maatregelen buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, ofwel er moet worden gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. Alleen voor streng beschermde soorten is vrijwel altijd een ontheffing nodig. Ook als de maatregelen niet vallen onder de bovengenoemde drie categorieën is altijd een ontheffing nodig.

Toetsing

Het verschil tussen de beschermingsniveaus zit verder in de toetsing die plaatsvindt om de ontheffingsaanvraag te beoordelen. Deze is veel uitgebreider bij streng beschermde soorten en bij vogels. Bij de zeer algemene soorten en overige beschermde soorten wordt alleen getoetst of de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

Voor streng beschermde soorten en vogels wordt een uitgebreide toets uitgevoerd, die globaal bestaat uit:

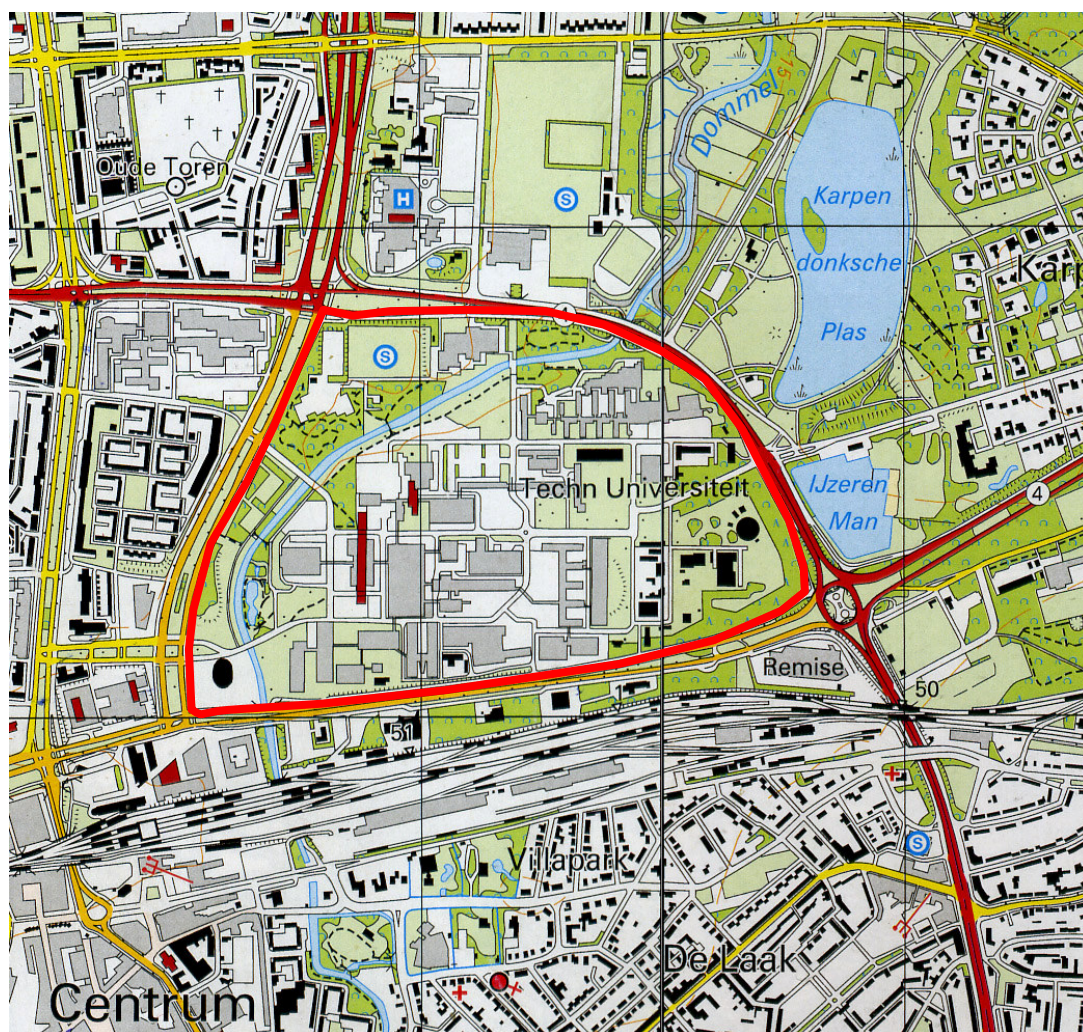
- de maatregelen mogen het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.
- er is geen alternatief voor de maatregel.
- met de maatregel wordt een maatschappelijk belang gediend, conform een specifieke lijst.
- er moet zorgvuldig worden gehandeld.

Dienst Regelingen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (=LNV) toetst een ontheffingsaanvraag eerst op volledigheid en legt de aanvraag voor inhoudelijk advies voor aan de regiodirectie van LNV. LNV beoordeelt vervolgens op juistheid en actualiteit van verspreidingsgegevens, effectinschatting, gevolgen van de ingreep voor de gunstige staat van instandhouding van de betreffende beschermde soorten, maar ook het verkennen van alternatieven en het afwegen van belangen (Broekmeyer et al., 2003). Dit advies wordt vervolgens voorgelegd bij Dienst Regelingen, die wel of niet de ontheffing verleent. Dienst Regelingen neemt in principe binnen 8 weken een besluit over de ontheffingsaanvraag. Deze termijn kan verlengd worden tot 6 maanden wanneer daar aanleiding toe is. De praktijk van de afgelopen jaren wijst uit dat een termijn van 5-6 maanden regelmatig voorkomt.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING

Ligging

Het onderzoeksgebied is gelegen in de gemeente Eindhoven direct ten noorden van het stadscentrum. Het onderzoeksgebied ligt voor het grootste deel in het kilometerhok met de Rijksdriehoekcoördinaten 162-384.

Figuur 1: onderzoeksgebied

Beschrijving

Centrale deel

Het centrale deel van het terrein bestaat uit gebouwen, parkeerterreinen, wegen, gazons en perkjes met strak aangelegde, intensief onderhouden cultuurbeplanting. Een deel van de wegen wordt geflankeerd door laanbomen van diverse uit- en inheemse soorten (o.a. eik en

plataan). Aan de west- en noordzijde grenst dit centrale deel aan de Dommel. Naar het noorden en oosten toe is de bebouwing overwegend lager en meer verspreid gelegen.

Figuur 1: Strakke gazons en perkjes tussen de bebouwing.

Dommeldal

De Dommel loopt momenteel nog onnatuurlijk recht en diep in het omliggende (opgehoogde) landschap. De oevers van de Dommel zijn eenvormig, steil en over een groot deel van de lengte beheerd als gazon. Direct ten noorden van de zuidwestelijke ingang bevindt zich op de oostoever een poel. Deze is vrij sterk beschaduwd en wordt intensief gebruikt door algemene parkvogels als kokmeeuwen en eenden.

Westrand

Het gebied ten westen van de Dommel bestaat uit een park met hoog opgesnoeide bomen van overwegend gelijke leeftijd boven een gazon. Ten noorden hiervan bevindt zich het sportterrein van de universiteit, met onder meer tennisbanen, een klimwand en diverse binnenfaciliteiten. Het sportterrein wordt van de omgeving afgeschermd door een rand die dicht beplant is met allerlei bomen en struiken.

Oostrand

Het oostelijk deel van het terrein (buiten de straten de Rondon en de Lismortel) bestaat uit meer verspreide bebouwing (veelal laagbouw). Het betreft een relatief rustig deel van het terrein. Enkele gebouwtjes staan zelfs leeg. Tussen de gebouwen in zijn behalve gazons ook enkele kale percelen voor tijdelijke opslag van (bouw)materialen aanwezig, en ook percelen met een heel extensief beheer: ruigere graslanden, jonge opslag en met name langs de randen van het gebied ook een zone bos met daarin verspreid ook zeer oude bomen. De zone met bos is overwegend van een droog type, met onder meer zomereiken, berken, dennen en beuken. Alleen tegen de Professor Dorgelolaan is een wat nattere zone aanwezig met naast eiken onder meer elzen en tamme kastanjes.

Figuur 3: Gekanaliseerde Dommel met gemaaide oevers.

Figuur 2: Extensief beheerde percelen met grasland en jonge opslag.

Figuur 4: Uitzicht op de beboste zuidostrand van het terrein, gezien vanaf de weg Horsten.

4. GEPLANDE MAATREGELEN

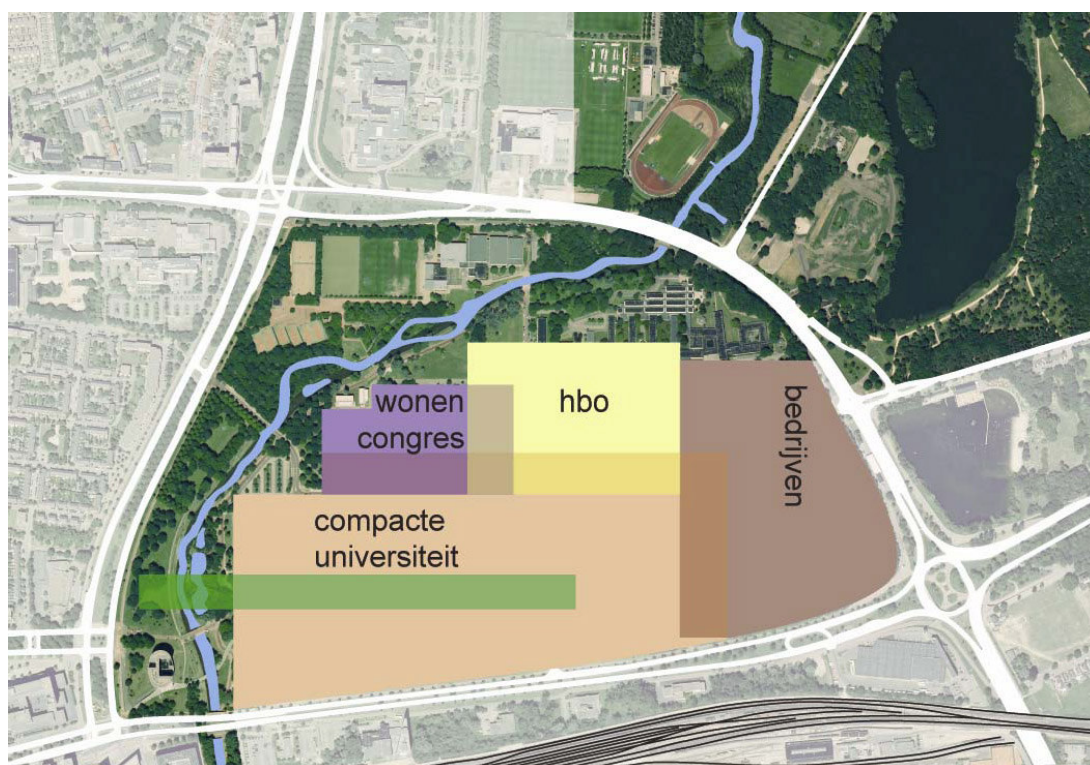
Volgens de plannen wordt de bebouwing meer geconcentreerd in het zuidelijk deel van het terrein (zoals aangegeven in Figuur 5). Hierbij wordt volgens de opdrachtgever geen bebouwing gesloopt, maar wel bijgebouwd. Hiertoe zullen plaatselijk zaken als wegen, parkeergelegenheid, gazons, perken en (laan)bomen verdwijnen.

Daarnaast wordt er gestreefd naar een betere zichtbaarheid van het universiteitscomplex vanaf de Insulindelaan en Professor Dr. Dorgelolaan. Hiertoe zal plaatselijk ook bos verwijderd worden.

Er zijn geen maatregelen gepland ten westen en noordwesten van de Dommel. Zoals reeds eerder opgemerkt valt de herinrichting van de Dommel zelf buiten de kaders van dit project. De effecten hiervan op de groene wetgeving zijn al in een eerder stadium onderzocht in opdracht van Waterschap de Dommel.

Genoemde maatregelen vallen in het kader van de groene wetgeving onder de categorie ruimtelijke inrichting en ontwikkeling (AMvB art. 75).

Indien een ontheffingsaanvraag noodzakelijk is (fase 2), moeten de maatregelen meer in detail worden beschreven.

Figuur 5: Schets uit de structuurvisie TU/e 2008.

5. BESCHERMDE FLORA EN FAUNA

Algemeen

In dit hoofdstuk worden alle beschermde soorten genoemd die in het onderzochte gebied of in de directe omgeving zijn waargenomen of te verwachten. Het betreft hier soorten die voorkomen in de biotopen die bij de gebiedsbeschrijving zijn genoemd.

Verspreidingsgegevens

Er is vooral gebruik gemaakt van eigen waarnemingen en inschattingen. Verder is gebruik gemaakt van het gemeentelijk waarnemingenbestand INE, van waarneming.nl, van piscaria.nl en van de quickscan van Waterschap de Dommel voor de herinrichting van het Dommeldal. Verder is de algemene literatuur geraadpleegd. De gegevens van natuurloket.nl bleken niet relevant.

Toelichting

In de volgende paragrafen worden per soort steeds de volgende gegevens vermeld:

- Naam
- Jaar Het meest recente jaar waarin de soort daadwerkelijk is waargenomen
- Gebiedsfunctie De functie die het gebied heeft voor de betreffende soort.
 Onderscheiden worden:
 Flora
 - Mogelijke groeiplaats
 - Groeiplaats
 Fauna
 - Mogelijk leefgebied
 - Waarschijnlijk leefgebied
 - Leefgebied
 - Mogelijk foerageergebied
 - Waarschijnlijk foerageergebied
 - Foerageergebied
- Beschermingsstatus
 - FF 1 = Algemeen
 - FF 2 = Beschermd
 - FF 3 = Streng beschermd
 - HR = Habitatrichtlijnsoort

In de paragrafen wordt ook ingegaan op de waargenomen en te verwachten beschermde soorten per soortgroep. Bij zoogdieren wordt apart ingegaan op grondgebonden zoogdieren en vleermuizen, vanwege hun verschil in leefwijze en daarmee te verwachten effecten van de maatregelen. Er wordt per soortgroep gemotiveerd of een ontheffingsaanvraag noodzakelijk is en zo ja, voor welke soorten.

Planten

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Het seizoen was daarvoor ook niet geschikt. Desalniettemin zijn op basis van terreinkenmerken en waarnemingen uit de directe omgeving wellicht enkele beschermde plantensoorten te verwachten.

Naam	Jaar	Gebiedsfunctie	FF 1	FF 2	FF 3
aardaker (<i>Lathyrus tuberosus</i>)	-	mogelijke groeiplaats	x		
brede wespenorchis (<i>Epipactis helleborine</i>)	-	waarschijnlijke groeiplaats	x		
gewone vogelmelk	-	mogelijke groeiplaats	x		
lange ereprijs (<i>Veronica longifolia</i>)	-	mogelijke groeiplaats		x	

De aardaker is 12 jaar geleden aangetroffen in de berm van de Prof.Dr. Dorgelolaan. Hoewel de kans heel klein is, zou de soort ook incidenteel in een vergeten hoekje op het eraan gelegen TU-terrein op kunnen duiken. Ook de gewone vogelmelk zou incidenteel op kunnen duiken op ongemaaide randjes langs de gazons. De brede wespenorchis is te verwachten in de drogere bosrandjes en ongeschoffelde perken. Deze soorten zijn algemeen beschermd en zijn opgenomen in een algemene vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. De lange ereprijs is alleen te verwachten op de oever van de Dommel. De maatregelen hier vallen niet binnen de kaders van dit onderzoek. Nader onderzoek of een ontheffing is voor de te verwachten plantensoorten daarom niet nodig.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn alleen konijnen waargenomen en molshopen. Behalve deze soorten zijn ook verschillende andere beschermde grondgebonden zoogdiersoorten in het gebied te verwachten. Onderstaande tabel geeft hiervan een overzicht.

Naam	Jaar	Gebiedsfunctie	FF 1	FF 2	FF 3
aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)	-	mogelijk leefgebied	x		
bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)	-	waarschijnlijk leefgebied	x		
bunzing (<i>Mustela putorius</i>)	-	mogelijk foerageergebied	x		
dwergmuis (<i>Micromys minutus</i>)	-	mogelijk leefgebied	x		
eekhoorn (<i>Sciurus vulgaris</i>)	-	incidentele bezoeker		x	
egel (<i>Erinaceus europaeus</i>)	-	waarschijnlijk leefgebied	x		
gewone bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>)	-	waarschijnlijk leefgebied	x		
hermelijn (<i>Mustela erminea</i>)	-	mogelijk leefgebied	x		
huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)	-	waarschijnlijk leefgebied	x		
konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	2009	leefgebied	x		
mol (<i>Talpa europaea</i>)	2009	leefgebied	x		
rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>)	-	waarschijnlijk leefgebied	x		
tweekleurige bosspitsmuis (<i>Sorex coronatus</i>)	-	mogelijk leefgebied	x		
veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	-	mogelijk leefgebied	x		
vos (<i>Vulpes vulpes</i>)	-	mogelijk leefgebied	x		
wezel (<i>Mustela nivalis</i>)	-	mogelijk leefgebied	x		

De te verwachten en aangetroffen beschermde grondgebonden zoogdieren zullen vooral te maken krijgen met verstoring en het onaantrekkelijk worden van delen van het huidige leef- en foerageergebied. Individuen kunnen dus ernstig benadeeld worden. Met uitzondering van de eekhoorn zijn alle aangetroffen en te verwachten grondgebonden zoogdieren algemene beschermde soorten. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling (art. 75 Flora- en faunawet) bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting zoals hier het geval is.

Tijdens het veldbezoek zijn er geen eekhoorns binnen het gebied aangetroffen. Voor zover bekend is de soort ook nooit door anderen zo ver in het stedelijk gebied aangetroffen (binnen de ringweg). De dichtstbijzijnde waarnemingen komen uit het Eckartse bos (bron: INE), ruim een kilometer noordoostelijker, waar de soort ook zeker niet algemeen is (eigen waarneming T. Faasen). De verwachting is dan ook dat de soort hooguit sporadisch het gebied zal bezoeken en in dat geval vanwege de beperkte aanwezigheid van naaldbomen ook niet lang zal blijven rondhangen. Vaste verblijfplaatsen worden niet verwacht en negatieve ef-

fecten van de geplande maatregelen derhalve ook niet. Een ontheffingsaanvraag is dus niet nodig.

Vleermuizen

Op basis van biotoopvoorkeur en verspreidingsgegevens is er een klein aantal soorten vleermuizen binnen het onderzoeksgebied te verwachten. Het gebied kan zonder meer interessant zijn als onderdeel van het foerageergebied. Mogelijk dat er binnen het gebied ook verblijfplaatsen aanwezig zijn van gebouwen- en boombewonende vleermuissoorten.

In de onderstaande tabel zijn de te verwachten soorten aangegeven.

Naam	Jaar	Gebiedsfunctie	FF 1	FF 2	FF 3
gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	-	waarschijnlijk leefgebied			HR
laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	-	waarschijnlijk leefgebied			HR
ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	-	mogelijk leefgebied			HR
watervleermuis (<i>Myotis daubentonii</i>)	-	mogelijk leefgebied			HR

In zijn huidige vorm is het gebied structuurrijk, maar grotendeels ook sterk verlicht. Lichtschuwere soorten zijn eigenlijk alleen te verwachten langs de bosachtige (oostelijke) randen van het gebied. Het is daarom ook met name hier dat negatieve effecten te verwachten zijn. Deze effecten kunnen optreden als gevolg van het kappen van zichtlijnen in de bosranden langs de Prof. Dr. Dorgelolaan en Insulindelaan, waardoor bestaande landschapsstructuren onderbroken worden. Verder zou ook een toename in (straat)verlichting in het gebied ten oosten van De Rondon negatief kunnen uitpakken voor foeragerende vleermuizen.

Kap van bomen zou verder ten kosten kunnen gaan van verblijfplaatsen in bomen. Met name in de rustigere delen van het terrein (ten oosten van de Rondon) zijn verblijfplaatsen te verwachten van boombewonende soorten zoals de ruige dwergvleermuis. Deze soort is in 1990 al een keer vastgesteld in het betreffende kilometerhok (bron: INE).

Geadviseerd wordt om in deze zone geen bomen te kappen en geen extra verlichting aan te leggen. Doet men dit wel, dan is aanvullend onderzoek nodig (in juni en september) en mogelijk een ontheffing. Ook indien men alsnog besluit om gebouwen te slopen is aanvullend onderzoek en mogelijk een ontheffing noodzakelijk.

Vogels

Binnen het onderzoeksgebied zijn tijdens het veldbezoek diverse vogelsoorten waargenomen. Dit zullen, gezien het jaargetijde, deels standvogels zijn maar ook overwintelaars. In het gebied zijn onder meer ekster, zwarte kraai en sperwer waargenomen. De nesten van deze soorten zijn momenteel nog jaarrond beschermd. (Hoe dit in de nabije toekomst zal zijn is nog onzeker: LNV werkt momenteel aan een nieuwe vogellijst.)

De jaarrond bescherming van nesten geldt op dit moment ook voor andere roofvogels, uilen en spechten. Uit de literatuur blijkt dat de kleine bonte specht aan de oostrand van het terrein heeft gebroed in 2000 (bron: INE) en in 2007 mogelijk ook de groene specht (waarnemingen in mei en september, bron: waarneming.nl). Verder is in februari 2007 een buizerd waargenomen (bron: waarneming.nl) en in het voorjaar van 2008 een bosuil (mond. med. M.

Figuur 6: Eksternest in boom tussen bebouwing op TU-terrein.

Courbois). Van beide is de kans aanzienlijk dat zij geen betrekking hebben op broedgevallen, maar met name van de bosuil is dit ook niet helemaal uit te sluiten. Er zijn broedgevallen van deze soort bekend in stedelijk gebied.

Indien er op het terrein sprake is van broedgevallen van roofvogels, uilen of spechten, dan zal dit in de relatief rustige oostrand van het terrein zijn of juist ten westen van de Dommel. Voor de kraaiachtigen geldt dat zij ook in solitaire bomen en laanbomen tussen de gebouwen broeden (zie Figuur 6). Dit betekent dat kap van bomen altijd effect kan hebben op vaste nesten en dus vooraf dient te worden gegaan door aanvullend onderzoek (liefst vóór april, wanneer er geen blad aan de bomen zit) en mogelijk een ontheffingsaanvraag.

Voor de soorten waarvan de nesten niet jaarrond zijn beschermd geldt dat deze binnen het broedseizoen niet mogen worden verstoord. Dit betekent dat maatregelen waarbij vegetatie wordt verwijderd niet gestart mogen worden in het broedseizoen. Verstoring van broedgevallen is streng verboden en er wordt in de regel ook geen ontheffing voor verleend. Bouwlocaties dienen dus buiten de broedtijd ongeschikt gemaakt te worden (lees: kaal) en ook ongeschikt gehouden zolang als er nog maatregelen plaats moeten vinden.

Amfibieën

Het enige permanente oppervlaktewater binnen het TU-terrein bevindt zich in het Dommeldal. Aangezien dit visrijk water is met steile oevers, zijn hier zeer weinig amfibieën te verwachten. In de onderstaande tabel zijn de te verwachten soorten weergegeven.

Naam	Jaar	Gebiedsfunctie	FF 1	FF 2	FF 3
bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	-	mogelijk leefgebied	x		
gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	1994	waarschijnlijk leefgebied	x		

In de Dommel en de hier tegenaan gelegen poel zal waarschijnlijk alleen de gewone pad stand kunnen houden. In extreem natte jaren zou verder een hele vroege en weinig kritische soort als de bruine kikker zich incidenteel voort kunnen planten in het natte elzenbosje tegen de Prof. Dr. Dorgelolaan. Voor latere soorten als groene kikkers of salamanders zal de bosbodem hier ongetwijfeld te snel weer droogvallen. Daarbij is met name de groene kikker ook te zonninnend voor deze locatie.

Voor de gewone pad en bruine kikker geldt in het kader van de werkzaamheden een algemene ontheffing. Vervolgonderzoek of een ontheffing is dus niet nodig.

Vissen

Ter hoogte van de van Oldenbarneveltlaan (minder dan een kilometer stroomafwaarts) is in de Dommel het biermpje waargenomen (piscaria.nl). In dezelfde omgeving is door waterschap de Dommel ook de bittervoorn gevangen. Beide soorten zouden ook in het Dommeltraject binnen het TU-terrein voor kunnen komen

Naam	Jaar	Gebiedsfunctie	FF 1	FF 2	FF 3
biermpje (<i>Barbatula barbatula</i>)	-	waarschijnlijk leefgebied		x	
bittervoorn (<i>Rhodeus cericeus</i>)	-	waarschijnlijk leefgebied			x

De geplande bouwwerkzaamheden zullen echter geen effecten op deze vissen hebben, aangezien de maatregelen ruimtelijk volledig gescheiden zijn van de Dommel. Een ontheffingsaanvraag is dan ook niet nodig.

Ongewervelden

In het onderzoeksgebied zijn geen beschermde ongewervelden waargenomen. Het seizoen was hiervoor ook weinig geschikt. Met name langs de oostrand van het terrein zouden wel enkele beschermde mierensoorten kunnen voorkomen. In de onderstaande tabel zijn de te verwachten soorten weergegeven.

Naam	Jaar	Gebiedsfunctie	FF 1	FF 2	FF 3
behaarde bosmier (<i>Formica rufa</i>)	-	mogelijk leefgebied	x		
kale bosmier (<i>Formica polycтена</i>)	-	mogelijk leefgebied	x		
zwartrugbosmier (<i>Formica pratensis</i>)	-	mogelijk leefgebied	x		

Het gaat hier om algemene beschermde soorten waarvoor in het kader van de werkzaamheden een algemene ontheffing geldt.

Reptielen

Beschermd reptielen worden binnen het onderzoeksgebied niet verwacht. Geschikt biotoop is nauwelijks aanwezig en de afstand tot populaties in de omgeving is ruimschoots te groot. Nader onderzoek of een ontheffing voor deze soortgroep is niet nodig.

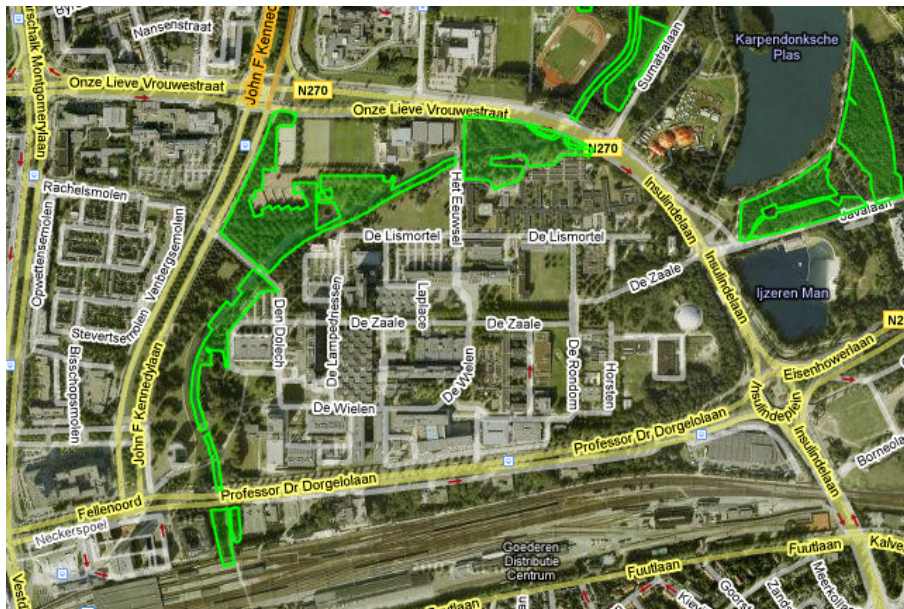
6. GEBIEDSBESCHERMING

Landelijke groene wetgeving

Het onderzoeksterrein is niet gelegen in of grenst niet aan Habitatrichtlijngebied of Vogelrichtlijngebied. Het gebied ligt op vele kilometers afstand van Natura 2000-gebieden de Strabrechtse Heide en het Leenderbos. Er zijn geen (indirecte) effecten op Natura 2000-gebied te verwachten als gevolg van de geplande maatregelen.

Ecologische Hoofdstructuur & Groene Hoofdstructuur

De zone rond de Dommel en rond het sportterrein is begrensd als EHS (zie Figuur 7). Hoewel de juridische doorwerking van deze status nihil is, kan het toch geen kwaad om er waar mogelijk rekening mee te houden.

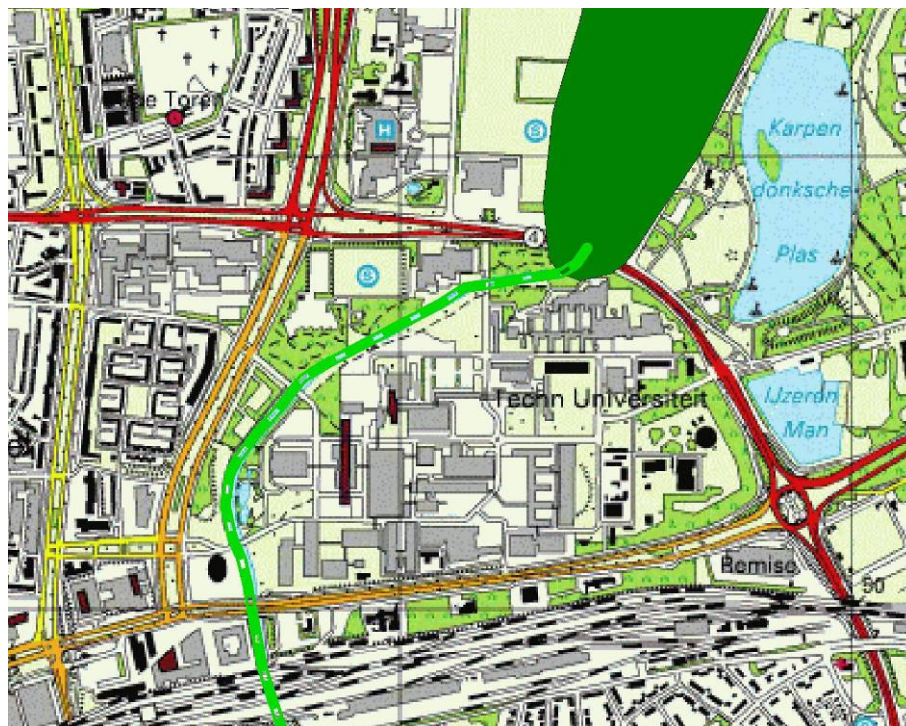
Figuur 7: EHS (bron: website ministerie van LNV)

De begrenzing van de GHS ter hoogte van het TU-terrein is nog niet 1 op 1 opgenomen in het vigerende bestemmingsplan. Zolang het bestemmingsplan op dit punt nog niet is herzien, gelden de bepalingen uit de provinciale Interimstructuurvisie en paraplunota (zie 2.1.4 en 2.1.5). Hierbij wordt uitgegaan van de globale begrenzing door de provincie (zie Figuur 8).

Hieruit vloeit voort dat het "nee, tenzij-principe" van toepassing is op de Dommelzone. Voor het gebied betekent dit dat geen aantasting van aanwezige waarden mag optreden, tenzij sprake is van zwaarwegende maatschappelijke belangen en het ontbreken van alternatieve locaties. In dit laatste geval dient een ontheffing te worden aangevraagd en dienen natuurwaarden die verloren gaan te worden gecompenseerd.

De herinrichting van de Dommel door het waterschap valt buiten het kader van deze analyse. Behalve deze herinrichting zijn in het Dommeldal zelf geen maatregelen gepland. Er zal dus hooguit sprake zijn van indirecte effecten. Ook deze worden echter niet verwacht,

aangezien het gebied aangrenzend aan de GHS ook nu al intensief wordt gebruikt. De geplande interne verplaatsing van activiteiten en hieraan gekoppelde bouwwerkzaamheden zullen hieraan niet wezenlijk iets veranderen vanuit het perspectief van de in het Dommeldal aanwezige flora en fauna.

Figuur 8: Globale begrenzing GHS door de provincie (donkergroen: leefgebied kwetsbare soorten; lichtgroene lijn: ecologische verbindingszone).

7. CONCLUSIES

Planten

Er zijn mede vanwege het seizoen geen beschermde soorten aangetroffen. De eventueel voorkomende soorten zijn op 1 na allemaal algemeen beschermde soorten waarvoor voor de geplande werkzaamheden geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Alleen de lange ereprijs is strenger beschermd, maar aangezien deze alleen langs de Dommel wordt verwacht, zullen de geplande bouwwerkzaamheden geen negatieve effecten hebben op deze soort. Nader onderzoek of een ontheffing is niet nodig.

Zoogdieren

Er worden geen negatieve effecten verwacht op de enige strenger beschermde grondgebonden zoogdierensoort die het gebied zou kunnen bereiken (de eekhoorn). Een ontheffing voor deze soort is om die reden niet nodig.

Voor wat betreft de vleermuizen zijn effecten te verwachten indien er bomen worden gekapt of indien er gebouwen worden gesloopt. (Dit laatste zou volgens de plannen in principe niet gebeuren.) Verder kan toegenomen verlichting ten oosten van De Rondon negatieve effecten veroorzaken.

Geadviseerd wordt om geen bomen te kappen en geen extra verlichting aan te leggen. Wil men dit toch, dan dient nader onderzoek plaats te vinden in juni en september. Hieruit kunnen effecten naar voren komen op vaste verblijfplaatsen, vliegroutes en/of foerageergebied. Indien uit het aanvullende onderzoek blijkt dat niet alle negatieve effecten vermeden kunnen worden, is een ontheffing nodig.

Vogels

Het is noodzakelijk maatregelen die van invloed zijn op broedvogels (zoals het verwijderen van vegetatie) buiten het broedseizoen uit te voeren, aangezien een ontheffingsaanvraag voor broedvogels vrijwel niet haalbaar is.

Verder dient er te allen tijde rekening te worden gehouden met vaste verblijfplaatsen in bomen. Binnen het gebied zijn diverse soorten te verwachten met dergelijke vaste nesten. Er dient daarom nader onderzoek plaats te vinden (lieft voor april). Indien daaruit blijkt dat aangetroffen vaste nesten niet gespaard kunnen worden, zal een ontheffing moeten worden aangevraagd.

Amfibieën

Binnen het onderzoeksgebied zijn alleen 2 algemene beschermde soorten te verwachten waarvoor een algemene ontheffing geldt voor maatregelen die vallen onder ruimtelijke ontwikkeling (zoals hier het geval is). Er hoeft daarom geen ontheffing te worden aangevraagd voor deze soorten.

Vissen

Beschermde vissen zijn binnen het onderzoeksgebied alleen te verwachten in de Dommel. Aangezien de bouwwerkzaamheden op enige afstand van de Dommel plaatsvinden, zijn effecten op deze vissen niet te verwachten en hoeft dus ook geen ontheffing te worden aangevraagd.

Ongewervelden

De enige beschermde ongewervelden die te verwachten zijn, zijn bosmieren. Dit zijn algemene soorten waarvoor een algemene ontheffing geldt voor maatregelen die vallen onder ruimtelijke ontwikkeling (zoals hier het geval is). Nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag voor deze soorten is daarom niet nodig.

Reptielen

Er zijn geen reptielen te verwachten op het TU-terrein. Een ontheffingsaanvraag is daarom niet nodig.

EHS en GHS

Een deel van het onderzoeksterrein is gelegen in de EHS en GHS. Het betreft hier de Dommel, die door Waterschap de Dommel wordt heringericht, plus enkele aansluitende bosjes waar geen maatregelen zijn gepland.

Aangezien deze hele zone gelegen is ten westen van het gebied waar bouwwerkzaamheden zijn gepland, zijn geen negatieve effecten te verwachten. De grenszone tussen beide gebiedsdelen is namelijk ook nu al intensief in gebruik en sterk verlicht. Effecten worden juist verwacht aan de oostrand van het terrein, waar geen GHS-status op van toepassing is.

Uitvoer fase 2

Er is zonder meer aanvullend onderzoek nodig naar aanwezigheid van vaste vogelnesten. Dit onderzoek dient plaats te vinden vóór april.

Verder zijn er mogelijk effecten te verwachten op vleermuizen. Dit hangt af van de exacte invulling van de plannen. Indien niet vermeden kan worden dat er bomen gekapt worden in het gebied ten oosten van De Rondon, of indien er toch gebouwen gesloopt gaan worden, dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden in juni en september.

Afhankelijk van de uitkomsten van het aanvullende onderzoek dient mogelijk ontheffing te worden aangevraagd voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels en/ of vleermuizen en/of het verstoren van foerageergebied van vleermuizen. Hierbij dient men zich overigens te realiseren dat ook bij toekenning van ontheffingen vaak mitigerende en compenserende maatregelen worden vereist.

8. AANBEVELINGEN

Los van de conclusies dienen de volgende aanbevelingen te worden gevolgd:

- Beschermde broedvogels kunnen in het gebied voorkomen tussen de aanwezige vegetatie, in de gebouwen en in de bomen. Daarom is het van groot belang met het broedseizoen van deze beschermde vogelsoorten rekening te houden. Dit betekent dat maatregelen waarbij broedvogels kunnen worden verstoord buiten het broedseizoen moeten plaatsvinden om verstoring te voorkomen. De kans dat er helemaal geen vogels broeden is namelijk klein. LNV geeft als richtlijn voor het broedseizoen de periode half maart tot half juni. Algemeen wordt aangehouden dat het broedseizoen van de meeste vogels loopt van half maart tot half juli. Om rekening te houden met een klein aantal soorten die eerder of later broeden wordt aangeraden tussen half februari en eind augustus géén maatregelen te treffen. Indien besloten wordt ertoe over te gaan om het gebied vóór de broedtijd kaal te maken en vervolgens in de broedtijd door te werken, is het van belang ervoor te waken, dat er zich in de nieuwe kale situatie geen nieuwe broedgevallen voordoen zolang er nog maatregelen moeten worden uitgevoerd. Sluit de aanwezigheid van nesten uit tijdens alle fasen van de werkzaamheden.
- De zorgplicht dient ook voor andere organismen in acht te worden genomen. Dit houdt in dat er volgens normaal gebruik zorgvuldig gewerkt moet worden, waarbij indien mogelijk verstoring wordt voorkomen. Actief doden van dieren is altijd verboden.

BRONNEN

- **Broekhuizen, S., Hoekstra, B., Laar, V. van en Thissen, J.B.M (1992).** Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV uitgeverij.
- **Broekmeyer, M.E.A., Ottburg, F.G.W.A. en Kistenkas, F.H. (2003).** Flora- en faunawet. Toepassing van artikel 75 in de praktijk. Natuurplanbureau, werkdocument 2003/14.
- **Franken, F., Maar, H. van, Martens, P. en Rossum, M. van (2006).** Handreiking Ecologische Bouwstenen. Voor de GHS en AHS in het Streekplan Noord-Brabant 2002.
- **Heusden, W.R.M. van en Vreugdenhil, S.J., (2006).** Handreiking Flora- en faunawet. Dienst Landelijk Gebied.
- **Limpens, H., Mostert, K en Bongers, W. (1997).** Atlas van de Nederlandse vleermuizen. KNNV uitgeverij.
- **LVN (1989) Natuurbeleidsplan.**
- **LVN (2003).** Ondernemen en de Flora- en faunawet.
- **LVN (2005).** Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten!
- **Provinciale Staten van Noord-Brabant (2004).** Streekplan Noord-Brabant 2002 'Brabant in balans'.
- **Provinciale Staten van Noord-Brabant (2005).** Reconstructieplan/ Milieueffectrapport Peel en Maas Deel A en B.
- **Wilde, A.J. de, H.A. de Jonge en C.M. Zwart (2007).** Quicksan Flora en Fauna Dommel door Eindhoven. Waterschap de Dommel.